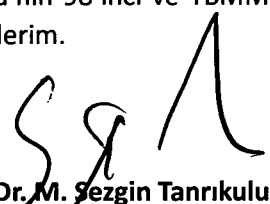

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

2026 yılı merkezi yönetim bütçe hedefleri kapsamında trafik cezalarından yaklaşık 73,3 milyar TL gelir elde edilmesinin öngörüldüğü kamuoyuna yansımıştır. Ancak Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili kamu kurumlarının verileri ile basına yansıyan bilgiler doğrultusunda, 2026 yılının ilk dört ayında kesilen trafik ceza tutarlarının 78 milyar TL'yi aştığı ifade edilmektedir. Aynı dönemde vatandaşlar tarafından yaklaşık 26,8 milyar TL tutarında trafik cezası tahsil edildiği, bunun da yıl sonu tahsilat hedefinin yaklaşık yüzde 37'sine karşılık geldiği anlaşılmaktadır.

Trafik güvenliğinin sağlanması kamu otoritesinin asli görevlerinden biri olmakla birlikte, trafik denetimlerinin kamusal güvenlik amacı yerine bütçe gelirlerini artırmaya dönük bir uygulamaya dönüştüğü yönünde toplumun geniş kesimlerinde ciddi kaygılar oluşmuştur. Özellikle ekonomik krizin derinleştiği, vatandaşların temel yaşam maliyetleri altında ezildiği bir dönemde; trafik cezalarındaki artışın ölçülülük, hakkaniyet ve kamu yararı ilkeleri bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan elektronik denetleme sistemleri, radar uygulamaları, fahri trafik müfettişleri tarafından düzenlenen cezalar, hız sınırlarına ilişkin teknik standartlar ve idari para cezalarına yapılan yüksek oranlı artışlar konusunda da kamuoyunda yoğun tartışmalar yaşanmaktadır. Cezaların caydırıcılık amacı ile gelir elde etme amacı arasındaki dengenin bozulduğu yönünde eleştiriler bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2026 yılı bütçesinde trafik idari para cezalarından elde edilmesi öngörülen toplam gelir ne kadardır?
2. 2026 yılının ilk dört ayında Türkiye genelinde toplam kaç adet trafik cezası kesilmiştir?
3. 2026 yılının ilk dört ayında kesilen trafik cezalarının toplam parasal tutarı ne kadardır?
4. Aynı dönemde tahsil edilen trafik cezası tutarı ne kadardır?
5. İlk dört ay itibarıyla tahsil edilen trafik ceza gelirlerinin merkezi yönetim bütçe hedefinin yüzde kaçına ulaştığı doğru mudur?
6. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarının ilk dört ayı itibarıyla kesilen trafik cezası sayıları ve tutarları ayrı ayrı nedir?
7. Son altı yılda trafik cezalarındaki artış oranı ile trafik kazaları, ölümler ve yaralanmalar arasındaki ilişkiye dair Bakanlığınızca yapılmış bilimsel veya istatistiksel bir analiz var mıdır?
8. Trafik cezalarının artırılmasının trafik güvenliğine doğrudan olumlu katkı sağladığına ilişkin Bakanlığınızın elinde hangi bilimsel veriler bulunmaktadır?
9. 2026 yılının ilk dört ayında en fazla uygulanan trafik cezası türleri nelerdir? Bu cezalardan her biri için kesilen ceza sayısı ve toplam tutar nedir?
10. Radar denetimleri kapsamında 2026 yılının ilk dört ayında kaç adet ceza uygulanmıştır?
11. Radar uygulamalarında kullanılan cihazların kalibrasyon ve teknik yeterlilik denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır?

12. Elektronik Denetleme Sistemleri (EDS) üzerinden 2026 yılının ilk dört ayında kesilen ceza sayısı ve toplam tutarı ne kadardır?
13. Fahri trafik müfettişleri tarafından 2026 yılının ilk dört ayında düzenlenen ceza sayısı kaçtır?
14. Fahri trafik müfettişleri hakkında aynı dönemde kaç adet itiraz, şikâyet veya soruşturma başvurusu yapılmıştır?
15. 2026 yılı içerisinde trafik cezalarına karşı yapılan toplam itiraz sayısı kaçtır?
16. Trafik cezalarına yapılan itirazların kaçında mahkemeler vatandaş lehine karar vermiştir?
17. Mahkemeler tarafından iptal edilen trafik cezası oranının yüksek olduğu iller hangileridir?
18. Trafik cezalarının bütçe gelir kalemi olarak öngörülmesi, denetimlerin mali hedeflere göre şekillendirildiği yönündeki eleştirileri güçlendirmekte midir?
19. Bakanlığınızın trafik denetimlerinde temel önceliği kamu güvenliği midir, yoksa bütçe gelir hedeflerinin gerçekleştirilmesi midir?
20. Trafik cezalarından elde edilen gelirlerin hangi kamu hizmetlerinde kullanıldığına ilişkin kamuoyuna açık ve şeffaf bir raporlama yapılmakta mıdır?
21. Trafik cezalarından elde edilen gelirlerin ne kadarı trafik güvenliği yatırımlarına, yol güvenliği çalışmalarına ve eğitim faaliyetlerine aktarılmaktadır?
22. Son beş yılda trafik güvenliği eğitimleri için ayrılan bütçe ne kadardır?
23. Trafik cezalarının özellikle dar gelirli yurttaşlar üzerindeki ekonomik etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir sosyal etki analizi bulunmakta mıdır?
24. Trafik cezalarında gelir düzeyine göre kademeli bir sistem uygulanmasına yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
25. Trafik cezalarının caydırıcılık amacı dışında, dolaylı bir vergi veya bütçe finansman aracına dönüştüğü yönündeki eleştirilere ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
26. Hız sınırlarının belirlenmesinde kullanılan teknik kriterler nelerdir?
27. Son üç yılda hız sınırlarında değişiklik yapılan yol ve güzergâh sayısı kaçtır?
28. Sürücülerin trafik levhaları, hız sınırları ve radar noktaları konusunda yeterince bilgilendirilmediğine ilişkin şikâyetler Bakanlığınız tarafından incelenmekte midir?
29. 2026 yılı itibarıyla Türkiye genelinde aktif radar noktası sayısı kaçtır?
30. Trafik güvenliğini artırmak amacıyla ceza odaklı politikalar yerine eğitim, altyapı iyileştirmesi ve toplumsal bilinçlendirme çalışmalarına ağırlık verilmesine yönelik yeni bir eylem planı hazırlanmakta mıdır?
31. Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında Türkiye’de trafik cezalarının asgari ücret ve ortalama gelir içindeki payına ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
32. Ekonomik kriz koşullarında artan trafik cezalarının yurttaşların temel yaşam giderlerini olumsuz etkilediği yönündeki değerlendirmeler dikkate alınmakta mıdır?
33. Trafik cezalarına ilişkin verilerin il bazında, ceza türüne göre ve aylık olarak kamuoyuna açık şekilde yayımlanması planlanmakta mıdır?
34. Trafik cezalarının tahsilat performansının kamu kurumlarının başarı kriterleri arasında yer aldığı iddiaları doğru mudur?
35. Trafik denetimlerinde vatandaşların hak kayıplarını önlemek amacıyla yeni bir idari veya hukuki düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?